

ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΩΝ22-10-1973

π. Αθανασίου Μυτιληναίου
ΕΙΣΑΓΩΓΗ SOS.SOS.SOS
Πνευματική ζωή, νήψις, νηστεική ζωή

Ποία ἀριβῶς εἶναι τὰ βηκῆα
 εὐκῆνα τῆς μὴ πνευματικῆς ζωῆς; Τὸ θεωρη-
 βα ἀπαραίτητο νὰ ἀναλύσωμε τι δὲν εἶναι
 πνευματικὴ ζωή, ἐπειδὴ τῆν ἐποχὴν μας ὑ-
 πάρχουν πολλοὶ τρόποι λανθασμένης ζωῆς.
 ἔχομε δημιουργηθεὶς τόσες ὑποκειμενικὰς
 μορφὰς πνευματικότητος καὶ εὐσεβείας, ὥστε
 ὁμολογουμένως νὰ ἔχη δημιουργηθῆ ἕνας
 κινεῶν μορφῶν πνευματικότητος. Ἐνῶ τῆν
 πραγματικότητά ἡ πνευματικὴ ζωή εἶναι μία.

Στὸ βηκῆο αὐτὸ ἔχομε πάρα
 ἀμετὰ ἀπὸ τοὺς Προτεστάντας, πού ὁ καθέ-
 νας δημιουργῆ ἀτομικὸν τρόπον εὐσεβείας.
 Διδόντι ἔχῃ ἀτομικὸν τρόπον προσευχῆς, ἀ-
 τωμικὸν τρόπον ἔκκλησιαστικῶν, ἀτομικὸν
 τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι κ.ο.κ. Ἀλλὰ εἰς
 τῆν Ὀρθόδοξον ἔκκλησίαν, δὲν ὑπάρχει ἀτο-
 μικὸς τρόπος προσευχῆς. Γι' αὐτὸ ἔχομε τι

προβιχές των άγιων, που γίνονται οδηγοί.
 Δεν μπορείς να προβιχέσαι και άλλον τρό-
 που από εκείνον των οποίων η Έκκλησία σου
 διδάσκει. Δεν μπορείς να Έκκλησιασθείς για
 να ικανοποιήσεις έού την διική σου ψυχή, άγνο-
 ώντας των πλησίον. Διότι η παρουσία σου συν-
 ζει εἰς την φανέρωση της Έκκλησίας.
 και συνεπώς δεν μπορείς να αναπτύξεις
 διική σου προσωπική ζωή εύεβείας. Όλα
 αυτά, ξαναλέμε, είναι κορρές λανθασμένης
 πνευματικότητας.

και για να μην νομισθῆ ότι
 άρχως είναι ένας τρόπος φιλοσοφίας με το
 να τους αναφέρωμε, εως λέγω ότι οί λαν-
 θασμένοι τρόποι εύεβείας δεν σώζουν. Διότι
 αν έσωζον, τότε θα ήτο περιζωτό, άφ' ενός
 μὲν να επισημάνθουν αυτοί, άφ' άλλου δε
 να προβληθῆ η Όρθόδοξος πνευματικότητα.

Γι' αυτό, θα παρακαλέσω πολύ
 να προσέξωμε πολύ το θέμα αυτό. Σήμερα
 με την βοήθεια του Θεού θα δούμε τι
είναι Όρθόδοξος πνευματικότητα. Όπως θα
 φανῆ βαρύ αυτό που θα πούμε αλλά είμι-
 κρινά εως λέγω, επειδή δεν έυφράζω αυτό
 που έχω θα ήθελα, ούτε αυτό που έβγῃς θα

θέλατε αλλά αυτό που θέλετε ή ευαγγελισία,
γι' αυτό, δεν μπορώ να σας πω αν τελικά
είναι βαρύ αυτό που θα πούμε ή όχι. Διό-
τι αυτό είναι αυτό που θέλετε ή ευαγγελισία,
αυτό που θέλετε ή πνευματική ζωή, το ευαγγ-
γέλιο, ο Χριστός.

Καιρός λοιπόν να δούμε τι είναι
ακριβώς ή πνευματική ζωή. Η πνευματική
ζωή είναι ή διαρκής νήψος της ψυχής. Τι
είναι αυτή ή νήψος της ψυχής; Είναι ή
εχρήσθησεν κατά άρνησιν και θεισιν τρό-
πον. Έπάρω στο θέμα "νήψος" θα μπορού-
σαμε να πούμε ότι είναι ένας όρος όχι
πατριστικός αλλά άγιογραφικός.

Θά ήθελα να προλάβω μία
ένδεχομένως προαπαλήψη, ότι ή νήψος,
έμ της όποιος παράχεται ή νηπιική ζωή
και έξ αυτής οι νηπινοί Πατέρες και
θεολόγοι, που είναι οι άδουλτοι, οι δέν
θα ήτο ή ζωή της ευαγγελισίας αλλά ή ζωή
μιας μερίδος χριστιανών, άγιων, των όσιων,
που για μας θα ήταν και τό πολύ βαρύ.
Θά ήθελα να βγάλω αυτήν την προαπα-
λήψη και να σας πω ότι αυτό που λέμε
"νήψος", νηπιική ζωή, νήψω, και σημαίνει

ἐχυρατώσῃ, δηλαδὴ ἔχω καλὰ τὸν νοῦ καὶ
 τὴν καρδιά, ζεῖν ἀπὸ αὐτῶν τὸν λόγον τοῦ
 Θεοῦ, ἀπὸ αὐτῶν τὸ εὐαγγέλιον. καὶ τὸ εὐαγγέ-
 λιον, αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ζευγαρώσωμε ἀπὸ τὴν
 ἀρχὴν τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς, δὲν εἶναι
 κομμάτια κείμενα εἰς τρόπον ὥστε ἄλλες μὲν βε-
 λίδες τὸν νὰ ἀναφέρωνται διὰ τοὺς κομμάτιας
 ἄλλες βελίδες διὰ τοὺς ἀδελφούς ἄλλες βελί-
 δες διὰ τοὺς ἀγάμους, ἄλλες διὰ τοὺς ἐργά-
 τούς, ἄλλες διὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ ἄλλες διὰ
 τοὺς πλουσίους κ.ο.κ. ὅτις μερίδες καὶ χω-
 ρισμοὶ θέλετε νὰ προαχθεῖτε. τὸ εὐαγγέλιον
 εἶναι ἓνα. καὶ συνεπῶς ἡ πνευματικὴ ζωὴ εἶ-
 ναι μία. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ εἶναι μία. Ὁ
 δρόμος συνεπῶς εἶναι ἓνας. καὶ ὁ δρόμος αὐ-
 τὸς εἶναι ὁ Χριστός. Ὁ Χριστὸς εἶπε: "Ἐγὼ
 εἶμι ἡ Ὁδὸς καὶ ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωή." Ὁ Χρι-
 στὸς εἶναι τὸ μέσον καὶ τὸ τέλος, τὸ μέσον
 καὶ ὁ σκοπός. εἶναι ἡ ὁδὸς καὶ τὸ τέλος.
 Διότι ὅταν λέγῃ "εἶμαι ἡ ὁδὸς", δηλαδὴ
 εἶναι ὁ τρόπος. Διότι δὲν δά πτωχὴ πνευμα-
 τικὴ ζωὴ χωρὶς Χριστῶν. Ἀλλὰ ὁ Χριστὸς
 εἶπε "εἶμαι ἡ Ζωὴ καὶ ἡ Ἀλήθεια." Που ἀκριβῶς
 εἶναι τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ δρόμου. Ἄρα ὁ
 Χριστὸς εἶναι καὶ τὸ μέσον καὶ ὁ σκοπός.

Αλλά όταν λέη ο Χριστός ..
 "Εγώ εἶμαι ἡ Ὁδός", δὲν εἶπε "Εγώ εἶμι αἱ ὁδοί",
 οἱ δρόμοι, ἀλλὰ εἶμαι ὁ δρόμος. Διότι ἐνδεχο-
 μένως ἴα μπορούσε κανείς νά πῆ ὅτι πολλοί
 δρόμοι ὀδηγοῦν εἰς τὸν Χριστό. Ἀγαπητοί μου,
 δὲν ὀδηγοῦν πολλοί δρόμοι εἰς τὸν Χριστόν παρά
 μόνον ἓνας. Γιατί ὁ Χριστός εἶναι ὁ δρόμος,
 ἡ ὁδός. καὶ συνεπῶς μία ἡ πνευματικότης.

Ὅταν ἓνας ἀκουητής, ἀναχωρητής
 βαδίση τὴν πνευματικὴν ὁδὸν μὴ ἓνας ἔργατος
 εἴη μία πόλις βαδίση μὴ αὐτὸς τὴν πνευματικὴν
 ὁδὸν, εἶναι δύο δρόμοι; Προεῖζτε αὐτὸ εὐ-
 κηῖο. εἶναι δύο δρόμοι; Παρακαλῶ προεῖζτε
 πολὺ αὐτὸ εὐκηῖο. Θέλω δύο πράγματα
 νά πεύχω. Νά πάρω μία παρανόηση καὶ πα-
 ρεζήτηση πού ὑπάρχει μέχρι σήμερον εἰς
 ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά νά εἶς
 ἀνοιξῶ τὸν δρόμο νά δῆτε καθαρά πῶς πρέ-
 πει νά βαδίσωμε. εἶναι λοιπὸν δύο δρόμοι;
 Δὲν εἶναι. "Ἐσὼ παράλληλοι;" "Ὀχι." "Ἐσὼ εἰς
 αὐτὸ εὐκηῖο νά καταλήξουν;" Νά εἶναι συγχί-
 νοντες δρόμοι; Ὁ ἓνας ὁμῶς ἀπὸ δῶ, ὁ ἄν-
 θρωπος τῆς πόλεως, τῶν φροντίδων καὶ τῶν
 μεριμνῶν καὶ ἀπὸ δῶ ὁ δρόμος τοῦ ἀκουη-
 τοῦ, τῆς ἀμεριμνησίας, τοῦ ἀχῶνος, τῆς ἀβουήσεως

και της αποκονώσεως, ἵα είναι συχνηθίζοντες
 δρόμοι εἰς τρόπον ὥστε νὰ συναντηθῶσιν ὅσον
 κοινὸ σημεῖο πού λέγεται "Χριστός;" "Ὀχι. Ὁ
 δρόμος εἶναι ἕνας. Τότε ποῖα ἡ διαφορά;
 Ἡ διαφορά εἶναι ὅτι αὐτός ὁ ἀδουητής ἀ-
 ηλῶς εἶναι πῶς προοιᾶ μὲ ἐδὺ εἶναι πῶς
 πῶς. καὶ ἵα πρέπει ἐγὼ δηλ. νὰ φθάσω αὐ-
 τῶν; Ἀδελφε, περπατᾶ τῶν δρόμων. Ὁ πῶς ἵα
 φθάσω, αὐτὸ εἶναι ἕνα θέμα πού ἀπὸ
 ἕνα ἐξαρτᾶται ἀλλὰ μὴ ἀπὸ τῶν Θεῶν.
 Ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ ἤθελε νὰ εἰς σταματή-
 σῃ ὅσον ἕνα σημεῖο. Νὰ πῆ. « ἕως ἐδῶ. ἕρ-
 μα.» Ἀλλὰ ὁ δρόμος εἶναι ἕνας. Αὐτὸ θέ-
 λω πολὺ μάλα νὰ εἰς καταλάβετε. Ὅπως
 ἕνας ἀδουητής - προσέξτε με, προσέξτε με, θέ-
 λω νὰ συμφιλιώσω τὰ ἀντιθέμενα μέρη, πού
 δέν εἶναι ὀρθό, εἶναι εἰς βάρος τῆς πνευμα-
 τικότητος μας - ὅπως ἕνας ἀδουητής πρέπει
 νὰ γνωρίσῃ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν, τὰ προβλήμα-
 τα καὶ τῆς ἀγωνίας καὶ τῆς πτώσεως τῶν ἀν-
 θρώπων τῆς κοινωνίας, τῆς πόλεως, τῆς βη-
 μερινῆς βρώμικης πόλεως τῆς οποιασδήποτε
 ἑδῶν κόσμου, ὥστε ὅταν πάῃ μὰ ποῖος νὰ εἰς
 συμβουλεῦσιν γὰρ τὰ προβλήματα σου, νὰ ἔχῃ
 εἰς χάρισμα τῆς διακρίσεως, νὰ ξέρῃ πῶς

Θά μιλήσει εἰς τὸν ἄνθρωπο τῆς βρώμικης πόλεως τοῦ 20^{ου} αἰῶνος, κατὰ παρόμοιον τρόπον πρέπει νὰ γνωρίζη καὶ ὁ ἄνθρωπος τῆς πόλεως τὸν τρόπο τῆς ζωῆς τοῦ ἀδουητοῦ καὶ νὰ διαβάσῃ πατριεὶά καὶ νηπιεὶά καὶ ἀδουητιεὶά βιβλία, διὰ νὰ παίρῃ συνδέματα πνευματικῆς πορείας. Οὔτε ὁ ἀδουητὴς, ὁ ὁποῖος θά γνωρίζη τὰ προβλήματα τῆς βρώμικης κοινωνίας θά τὰ ζῶε ἐπὶν ἔρημο, ὄχι, οὔτε σημαίνει ὁ ἄνθρωπος τῆς πόλεως πού διαβάσῃ πνευματικὰ καὶ ἀδουητικὰ βιβλία, ὅτι θά μπορούσε ἐνδεχομένως νὰ ζῆσιν τὴν βαρεὰ ἀδουητικὴν ζωὴν πού ζῆ ἐκείνος εἰς τὴν ἔρημόν. Ἀλλὰ θά πάρῃ συνδέματα, θά πάρῃ τὸν ἀέρα, θά πάρῃ τὸ κλίμα, θά πάρῃ τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἔρημου γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἀναπτύξῃ.

Βλέπετε.. καὶ θά παραμαλέσω πολὺ νὰ τὸ δῆτε, ὅτι δὲν ἔχομε πολλές πνευματικὰς ζωὰς, οὔτε πολλές μορφὰς, οὔτε πολλοὺς δρόμους ἀλλὰ μιὰ μορφή, ἕνα τρόπον, ἕνα δρόμος. Διότι ἕνα τὸ εὐαγγέλιον, ἕνα ὁ ἁγίος. εἶναι ὁ τρόπος μετὰ τὸν ὁποῖον ἤρχάσθησαν, χωρὶς ὅμως νὰ

ἀποτελούν ὄντως καὶ αὐτοὶ. Δὲν ἀποτελούν καὶ αὐτοὶ.
 ὅλοι ἐγένοντο οἱ ἄγιοι τοῦ Θεοῦ. Ὅσοι
 δὲ δὲν ἴδωσι "αὐτὸς εἶναι ἓνας ὅμοιος πού
 ἔφησε ὅτιν ἔρημο, δὲν μ' ἐνδιαφέρει αὐτὸς,
 αὐτὸς ἔφησε ὅτιν πόλη, μ' ἐνδιαφέρει αὐτὸς."

Ἔπειτα ἀποβλέπεις μέσα σὴν γῆ
 τῆς ἑκκλησίας, τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἑκκλη-
 σίας, τοὺς ἀγάμους, τοὺς ἔρχαμους, τοὺς παν-
 τρέφοντες δουλ., τοὺς νέους, τὰ παιδιὰ, τοὺς γέ-
 ρους. Ὅλοι ἴδωσι γὰρ ὅτιν ἓνα πρᾶγμα.
 Ὅτι τοὺς νιώθω ὅλοι, καὶ ἴδωσι τοὺς ἀγαπιὰ-
 τῶν μὲν τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον ὅλοι. ἔχει
 τεραστία πρακτικὴ ἀξία καὶ σημασία αὐτὸ.
 καὶ ἴδωσι βλέπεις ὅτι ὅλοι (ἴδωσι) μποροῦν νὰ
 βωθῶν. Δὲν μπορῶ νὰ χῆς ἐξέου ὁ ἔρχαμος
 διὰ τὸν ἀγάμο ὅτι αὐτὸς ἴδωσι βωθῶν μὲ ἐξέου
 δὲν ἴδωσι βωθῶν. καὶ ἐκεῖνος ἴδωσι βωθῶν μὲ ἐξέου
 ἴδωσι βωθῶν. Ἄν μὲ ἐκεῖνος μὲ ἐξέου βαδίζετε
 τὸν ἴδιο δρόμο. τὸν δρόμο τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ.

Ὅτι παρακαλέσω λοιπὸν ἡσυχῶ αὐτὸ
 νὰ τὸ νιώσω. Ἔπειτα... καὶ ὅτι ἴδωσι ὅτι ὁ
 μάρτυς δὲν εἶναι ἀβιητής ἢ ὁ ἀβιητής δὲν
 εἶναι μάρτυς, ὅτι ὅτι ἓνα μικρὸ παρα-
 δηματῆρι, πού τὸ διάβαζα μόλις ἐχθὲς ὅτι
 αὐτοκτονῶ. ἔχει ἐυδοκίαν ἓνα καινούριο

βιβλιαράκι, "Ο βίος τῆς ἁγίας Μαυρίνας, ἀ-
 δελφῆς τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ τοῦ ἁγίου Γρηγο-
 ρίου τοῦ Νύβου, ὁ ὁποῖος καὶ βιογραφῆ τῆν
 ἀδελφῆ σου, τῆν Μαυρίνα. Ὅταν πῆγαινε εἰς
 τὸν Πόντο νὰ τῆν ἐπιβιβεθῆ, πού ἦτο ἤδη
 πλεόν μοναχῆ, ἡγουμένη, τῆν προηγουμένη τῆς
 ἐπιβιβεθῆς, ἐνῶ ἦτο κατ' ὁδόν, εἶδε ἓνα ὄρα-
 μα. εἶδε, λέγει, ὅτι τοῦ προεβέρθησαν κρο-
 στα τοῦ ἑνὸς δίδωτος με' ἅγια λείψανα.
 Τὰ ὁποῖα λαμπροποῦσαν, ὅπως ἀκριβῶς
 ἰδὼ ἔβαλε κανεὶς ἕναν μαδρέπη σὺν ἡλίῳ
 καὶ ἰδὼ ἔβλεπε τῆς ἡλιακῆς ἀκτίνης σὺν μα-
 ρια τοῦ θεοῦ. Ἐύπηθε ἀπὸ τὸ ὄραμα αὐτὸ
 καὶ ἀναρωτήθηκε τί ἰδὼ θήμαινε αὐτὸ. Ὅντη-
 ρο ἦταν. Τῆν ἴδια βραδυὰ εἶδε τὸ ἴδιο
 ὄντηρο τρεῖς φορές! Τὸ ἴδιο. καὶ ἀναρωτήσαν
 τί συμβαίνει. Μήπως καὶ δυάρεσος; Μήπως
 κανεὶς πελάτης; καὶ πράγματι, ὅταν πῆγε εἰκῆ
 πού ἦτο ἡ ἀδελφῆ σου, ἐνῶ ὄλοι ἔβλεψαν
 νὰ τὸν ὑποδεχθῶν, ἦτο ἐπίβουπος ὁ ἅγιος
 Γρηγόριος, ὁ Νύβος, ὅπως δὲν εἶχε φανεῖ
 πουθενὰ ἡ ἀδελφῆ σου. Ἦτο ἄρρωστος. Ἡ
 ὁποῖα καὶ ἀπέθανε. Γιατὶ λοιπὸν εἶδε τὸ
 ὄραμα αὐτὸ; Σήμναινε τοῦτο, ὅτι ἡ ἀδελφῆ
 σου, ἡ ὁποῖα ἦτο ὁμοῖα, δὲν ἦτο μαρτυρῶν

ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τῆς ἡτο μαρτυρίας καὶ
 συνεπῶς ἔιχε τὴν θεὸν μάρτυρος. Γι' αὐτὸ
 εἶδε ἅγια χεῖρα καὶ ὄραμά σου. καὶ ποῖός
 ὅς εἶπε ὅτι μὴ μὴτέρα καὶ ἕνας πατέρα
 δὲν εἶναι μάρτυρες; Ἄν τὸ θέλετε, εἰς αὐτῶν
 τὸν γάμον αὐτὸ γάλλομε. "Ἅγιοι μάρτυρες
 οἱ μαλῶς ἀλλήθοντες καὶ στεφανωθέντες.."
 Γιατί ὁ γάμος εἶναι μάρτυριο. καὶ ἂν μα-
 νῆς δὲν χορηγῶν, τότε εἶναι μάρτυς.

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι οἱ ἰδιώτες
 αὐτοὶ ἢ μὴ μὴτέρα μετ' τὴν ἄλλη. Ποῖός
 ὅς εἶπε λοιπὸν ὅτι ὁ ὄβιος δὲν εἶναι
 μάρτυς ἢ ὁ μάρτυς δὲν εἶναι ὄβιος καὶ
 ἅγιος, καὶ ἅγια ζωή. Ἀλλὰ γὰρ νὰ ξεχωρι-
 ῶμε, γὰρ λόγους τεχνισμοὺς λέμε, "αὐτὸς
 εἶναι μάρτυς, αὐτὸς εἶναι ὄβιος, αὐτὸς
 εἶναι ἐπίσωπος κ.ο.κ. Ἡ ζωή ἢ πνευματι-
 κή εἶναι μία. εἶναι μία. Τὸ ἴδιο λέμε,
 "ἅγιοι μάρτυρες οἱ μαλῶς ἀλλήθοντες" καὶ
 εἰς τὴν ἱερωσύνη. Γιατί καὶ εἶναι μαρ-
 τῆριο. καὶ γενικῶς τὸ στοιχεῖο τοῦ μαρτυρίου
 μὴτέρα ὁ ὅλος τὸς τῶν τῆς πνευματικῆς
 ζωῆς. Γιατί δὲν ὑπάρχει ἅγιος χωρὶς μαρτῆ-
 ριο, ὅποια ὀδηγοῦν μορφῆς, ἢτε αἵματος,
 ἢτε συνειδήσεως, ἢτε διαρκείας, ἰσοβίου μορ-

φῆς. Βλέπετε; Βλέπετε λοιπόν ότι ἡ πνευματικὴ ζωὴ εἶναι μία; εἶναι μία.

Ἦταν ἀνάγκη νὰ εἰπω αὐτὸ.
Ἄρα ἡ νηπτικὴ ζωὴ εἶναι γὰ ὅλους ἡ αὐτὴ.
Ξεχνᾷ ἀπὸ τὸ εὐαγγέλιο. Δέν μπορείς
νὰ πῆς ὅτι νηπτικὴ ζωὴ ἔχουμε ὁ μ. Ἀντώνης
ἀλλὰ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ χρυσοστόμος εἶ-
ναι ἕνας κοινωτικὸς ἐργάτης ποὺ δέν ἔχουμε
νηπτικὴ ζωὴ. Λάθος. Ἐξ ἴσου καὶ ὁ ἕνας
καὶ ὁ ἄλλος ζῆσαν τὴν νηπτικὴ ζωὴ, τὴν
ζωὴ τῆς νῆψος.

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ δὲ ἡθελα
νὰ σὰς πῶ δύο λόγια, δύο, τρία ρητὰ, τέσσερα,
ὅσα εἶναι δυνατὸν, ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή,
ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὴν νῆψιν. Πρὶν σὰς τὸ
πῶ ὅμως δὲ σὰς πᾶνω μία μικρὴ ἀνάλυ-
ση τῆς λέξεως. Νῆψιν εἶναι ἀπὸ τὸ νῆψω.
καὶ σημαίνει κατὰ λέξιν, ἢ ἄλλοτε σὰς
τὸ ἔχω ἐξηγήσει, ἂν τὸ ἐν θυμῷ ὦθε,
ἐχυρατώσμαι οἴνου. Δέν πίνω κρασί. καὶ
ἄρτου δέν πίνω κρασί, τὸτε ἔχω τὸ μισθὸ
μου καὶ ἀρτό. εἶμαι νηφάλιος. Βλέπετε;
Νῆψω. εἶμαι νηφάλιος. Δηλ. ἔχω πολὺ
καὶ ἀρτό μισθό.

Ἐπεὶ ὅμως ἡ ἀμαρτία εἶναι

Ένα κρασί που όποιος το πιη μεθάει και
 θολώνει το μυαλό, μεταφέρομε τώρα την έννοια
 της χέσεως νήφω από το κρασί, στην έννοια
 "νήφω από την άμαρτία." Δεν πίνω το κρασί
 της άμαρτίας να μεθύσω και να θολώσω.
 Άρα δεν κάνω άμαρτία. Κι όταν δεν κάνω
 άμαρτία τότε έχω καρδιά τον νοῦ, καρδιά
 και την καρδιά.

Συνεπώς τί θα πη νήφω; Νήφω
 θα πη διατηρῶ καρδιά τον νοῦ και καρδιά
 καρδιά. Αλλά πῶς ἔρω, αὐτός δεν είναι
 ο τρόπος της πνευματικῆς ζωῆς; Δεν ἔπε
 ο Χριστός "μακάριοι οἱ καρδιοὶ τῆ καρδιά,
 οἱ αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται;" Εὐχιστένοι
 αὐτοὶ που ἔχουν καρδιά καρδιά, γιατί
 αὐτοὶ θα δοῦν τὸν Θεόν; Δεν μπορείς να
 δοῦς τὸν Θεὸ ἂν δεν ἔχης καρδιά καρ-
 διά. Βλέπετε λοιπόν, καρδιά καρδιά σημαί-
 νει νηπιυή καρδιά, δηλ. νηπιυή ζωή.
 Γι' αὐτὸ και λέγει ὁ Απόστολος, ἐπὶ παρα-
 δείγματι τῶν ἑμῶν: "Σὺ δὲ νήφε ἐν
 πᾶσι." Να ἔβαι νηπιυῶς γέ ὄλα. Να προ-
 βέχης τὴν ψυχή σου να είναι ζῶνια, το μυα-
 λό σου καρδιά, ἢ καρδιά σου καρδιά, να
 ἀνυδρᾶς. Ἄν παραμαχῶ ἔχω αὐτή τῆ βουλή

ἔπερσθα μία περὶ τὴν ἔξω ζαφνιά, χωρίς προηδοποίησιν καὶ ἤρχετο ἐὼ πρόσωπό σας, τί δὲ ἐυάνατε; Αὐτομάτως δὲν δὲ ἐυλείνατε τὰ μάτια σας νὰ μὴν πάη ἢ πέτρα ἐπὶ τὰ μάτια σας; Αὐτὸ πρέπη νὰ συμβαίη μετὰ τὴν ψυχὴν μας. Ὅταν ἔρχονται οἱ προβολῆς τοῦ πονηροῦ, μὰς καταξοῦν, ἀμέως, ἀμέως, δὴ τὴν ζυνητοῦ ἀνθρώπου, ἐν ἐρηγορῆ ἀνθρώπου, νὰ κλιώμε ἀμέως ἐπὶ πόρτες τῆς ψυχῆς καὶ νὰ μὴν ἀφώμε νὰ ἔρῃ τὸ κακὸ, τὸ πονηρὸ μέσα εἰς τὴν καρδίαν μας καὶ εἰς τὸν νοῦν.

καὶ πρὸς τοὺς Κορινθίους λέγει ὁ Απόστολος Παῦλος: "Ἐυνήψατε δικαίως (Ἐυνήψω εἶναι τοῦ ρήματος ἐυνήψω, ποῦ εἶναι τὸ ἴδιο) καὶ μὴ ἀμαρτάνετε." Αὐτὴ δὲ πῆ οὖν ὁ Θεσσαλονικεὺς, ἀφ' οὗ ἀναφέρει τὰ παιδιὰ τοῦ Βουλαδίου, τῆς νύχτας "ἡμέρας δὲ ἡμέρας ὄντες νήψωμεν." ἔμετις δὲ, ἀφ' οὗ εἶμασθε παιδιὰ τῆς ἡμέρας, εἶμασθε παιδιὰ τοῦ φωτός, ὡς νήψωμεν. Βλέπετε; εἶναι ἐντολή. Δὲν εἶναι θέμα ποῦ μορτὴς νὰ τὸ διαλέξω καὶ νὰ πῆς "ἀν' μοῦ ἀρέσει τὸ κακὸν."
καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ Απόστολος

Πέτρος λέγει: "Νήψατε, χρηγορήσατε. (εἰδατε.)"

ὁ ἀντιδίκιος ἡμῶν διάβολος, ὡς λέων ὄρμόμενος
περιπατῆ γῆων γίνα καταπίη. Ὁ δὲ ἄγιος Ἰγνά-
 τος ὁ θεοφόρος γράφει πρὸς τὸν ἄγιον Παύ-
 λον ἐπίσωπον Σμύρνης: Νῆφε ὡς Θεοῦ
ἀδελφίς. Ζὶ ὠραῖο αὐτῷ! Νῆφε ὡς Θεοῦ ἀδελφίς.
 Μένε καρπός, εἴν ἀδελφίς τοῦ Θεοῦ.

Ἔναν Ἰανμάθειον ὄρισμέν, ἀναλυ-
 τικώτατον μάχιστα, τοῦ ζὶ εἶναι νῆφης, μᾶς
 παραθέτη ὁ ἄγιος Ἡσύχιος ὁ Σιναΐτης.
 Βρίσμεται εἰς τὸν πρῶτον νόμον τῆς φιλομαχίας.
 Ζᾶς λέγω καὶ μερικὲς παραπομπές, γὰρ νὰ
 εἶναι μετῶ τὴν ὄρεξιν νὰ πηγαίνετε νὰ εἶναι βρί-
 σμετε. Νὰ ἀγοράζετε βιβλία καὶ νὰ πηγαίνε-
 τε νὰ εἶναι βρίσμετε καὶ νὰ μελετᾶτε. Λέγει
 λοιπὸν εἰς τὸν πρῶτον νόμον τῆς φιλομαχίας,
 σελίς 141, ἀκουσθε τὴν λέξιν: καὶ εἶναι ἐάνωκε
 μιὰ σύντομη ἀνάλυσις:

Ἡ νῆφίς ἐστὶν, μέθοδος πνευματικῆς
 (Ἡ νῆφίς εἶναι μιὰ πνευματικὴ μέθοδος. Λοιπὸν
 πρῶτον εἶναι μέθοδος. Δὲν εἶναι βιοπός. εἶναι
 μέθοδος, εἶναι ὁδός. Ὅπως φύγατε ἀπὸ τὸ σπίτι
 εἰς καὶ ἦρθετε ἐδῶ. Δὲν μένατε εὐὸν δρόμο.
 Ὁ δρόμος ἦταν ἡ μέθοδος, ὁ τρόπος ποῦ ἦρ-
 θατε ἐδῶ. εἶναι ξαναχυρίσμετε πάλι πίσω. Ὁ
 βιοπός ἦταν ἐδῶ νὰ ρθῆτε. Ὅστε λοιπὸν ἡ

νήγος είναι μέθοδος. Γιατί το λέμε και το ζονι-
 ζοίτε αυτό και το υπογραμμίζω; Διότι πολλοί
 άνθρωποι κάνουν σιωπή της ζωής τους την πνευ-
 ματική ζωή. Μπορώ να βω πω.. Δεν θέλω να
 να βω προβάω, φοβάμαι ότι ίσως όλοι μας,
 μπορεί να υπάρχουνε ελάχιστες εξαιρέσεις, να,
 το έχουμε πάθει με αυτό, είναι με αυτό μια
 λανθασμένη μορφή πνευματικότητας την οποία
 δεν βω ανέφερα, γιατί είναι πάρα πολλές. Ποιά
 να πρωτοαναφέρω; Ξέρετε ποιά είναι; Το ξα-
 ναλέω άλλη μία φορά. Όταν την πνευματική
 ζωή την κάνω σιωπή της ζωής. Φερ' εἶπεν
 βάζω τα δυνατά μου να μη λέω ψέματα.
 Αμα ρωτήσω, γιατί θέλω να πετύχω να μην
 λέω ψέματα δεν είναι σέ θεού να απαντήσω.
 Βάζω τα δυνατά μου να μην κορομπολέσω.
 Γιατί όμω προπαδω να μην κορομπολέσω;
 Για να είμαι καλός άνθρωπος, να είμαι κα-
 λός Χριστιανός. Γιατί; Γιατί θέλω να είμαι
 καλός Χριστιανός; Ή, αγαπητοί μου, βω βω
 το πω από τώρα, βω το δούμε και πιο κάτω.
 Ο σιωπής της πνευματικής ζωής δεν είναι ή νή-
 γος και ο αγώνας, δεν είναι ή ηθική των
 ενσώλων. Ο σιωπής της πνευματικής ζωής είναι
ή απόσυρση του Αγίου Πνεύματος. Δεν λέω

γέματα διότι τὸ γέμα χυτίζη τὸ Πνεῦμα τὸ
 Ἅγιον καὶ συνεπῶς τὸ διώχνω καὶ δὲν μένη
 μέσα μου. "καὶ μὴ χυτίζε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ
 ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε ἐν ἡμέρα ἀπολυτρώσεως
 (Μὴν τὸ χυτίζετε, λέγει ὁ Απόστολος Παῦλος.)
 καὶ μὴ γκρίθετε εἰς ἀλλήλων, ὅτι ἀλλήλων μέ-
 λη ἐστέν." Πῶς λοιπὸν δὲ πῶ γέματα, θὰ διώξω
 τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Πῶς δὲ κοτσομαρέψω;
 θὰ διώξω τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Πῶς δὲ βιέ-
 πωμαι πονηρά πράγματα; τὸ σῶμα μου εἶναι
 ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἡ ψυχὴ μου.
 Πῶς δὲ πῶ πονηρά πράγματα Ἄφου εἶναι
 ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὸ σῶμα μου,
 ὅταν μάνω πονηρά πράγματα, τὸ διώχνω τὸ
 Ἅγιον Πνεῦμα. Ἄρα δὲν μετέρχομαι τὴν πορ-
 νείαν, δὲν μετέρχομαι τὸν πονηροῦς λογισμοῦς,
 δὲν λέγω γέματα, γιὰ νὰ μὴν διώξω τὸ Ἅγιον
 Πνεῦμα. Νὰ τὸ ἔχω. Ἀλλὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶ-
 ναι ὁ Θεός. καὶ συνεπῶς μετὰ τοῦ Θεοῦ ἀπο-
 υῶ τὴν ἔνωσιν. Αὐτὸς εἶναι ὁ σωπός. Τὸ
 καταλάβετε; Ὁ σωπός δὲν εἶναι οἱ ἄρετές.
 Γι' αὐτὸ μανίς ἂν ποτέ ἀπουσίση ἄρετές,
 ποτέ νὰ μὴν καυχῆθῃ. Ἄν δῆτε ἄνθρωπο
 νὰ ὑπερηφανευθῆ γιὰ τὴν ἄρετίαν του, γι
 αὐτὸ πού πέτυχε, πέτυχε νὰ νηοτύση πορ-

πέτυχε να ἐχυρατωθῆ πολύ, να ἐχυρατωθῆ
ποχύν καιρό, πέτυχε.. δὲν ξέρω τί πέτυχε και
των δῆτε και καμαρώνη, αὐτός δὲν κατάλαβε
τίποτε. Ἔμκινε εἰς τὸ μέσον. εἶναι εὖ να
ἐξήμεσε ἕνα ποτήρι νερό μι ἐνω του ἦρθε τὸ
ποτήρι τὸ νερό, καμαρώνη τὸ ποτήρι και δὲν
πίνη τὸ νερό. καμαρώνη τὸ ποτήρι και δὲν
πίνη τὸ νερό. Ἐνω τὸ ποτήρι δά τὸ δώσωμε
πίσω. Τὸ νερό δά πιούν. Ἡ ἀρετή σου, αὐτή
ἢ ἀρετή σου ἦταν τὸ μέσον ν' ἀπουκίσης
τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. και τώρα καμαρώνη
για τὸ μέσον; βλέπετε; ζηταίνη ὅτι δὲν κα-
τάλαβε τίποτε. Ἀλλά προχωρῶ. Ἡ νῆψη εἶ-
ναι μέθοδος λοιπόν. Μέθοδος πνευματική.
Πραγματικά εἶναι μία μέθοδος πού ἀπαιτεῖ
κόπο και μόχθον και φροντίδα και ἐπι-
σημῆ και γνώση. Ἀπορεῖ κανείς, πῶς μπορεί
να βλέπη ἀνθρώπος να λέχουν μέ τὸσο
ἐλαφρά συνήθεια ὅτι: "ἔγω, λέη, ἐγώ; τί εἶ-
ναι ἡ πνευματική γνῆ; Σπουδαῖο πράγμα." Ἡ
τελευταία ἄς πούμε.. ὅταν δά χεράσω δά φρον-
τίσω να δώσω τὴν ἡσυχί μου. ἢ εἶναι, ἀγαπη-
τοί μου, ὀλομλήρη ἐπιστήμη. Ἀπό τίς πιδ δύε-
ωλες ἐπιστήμες και τίς πιδ δύεωλες τέχτες.
Νά φτιάξωμε τὸν ἀγίαδαο ἐαυτὸ μας. Μέθοδος

πού απαιτεί βαθιά γνώση. Αν κανείς ποτέ διαβάσει τους Πατέρας της Έκκλησίας μας, θα δει ότι οι άνθρωποι αυτοί είχαν αποκτήσει αυτήν την βαθιά γνώση. Μια ολόκληρη ζωή στην άσκηση βγάλει αιτία να αποκτήσουν πίστη του να σηκωθεί να υπερβούν τον εαυτόν μου. κι έτσι με τόση επιπολαιότητα μιλάμε για ζωή άσκησιμη, αγωνιστική. Είναι λοιπόν μέθοδος πνευματική ή μήπως έμπειρων νοσημάτων και λόγων και πονηρών έργων, πάμπαν τον άνθρωπον, σύν θεώ, απαλλάσσουσα, (Πρώτο έργο λοιπόν αυτής της ζωής είναι να απαλλάξη και ολόκληρον τον άνθρωπον, από πονηρές βιέψης, πονηρά λόγια, πονηρά έργα. Είπα τρία, προσέξτε. βιέψης, λόγια, έργα. Τό πιο πολύ μέρος των ανθρώπων πιστεύει ότι τα λόγια δεν είναι άμαρτία και πολύ παραπάνω οι βιέψης. "καχά, λέει, λόγια είπα. Έμμεσα τίποτα;" και ποιος σου είπε, αγαπητέ μου ότι τα λόγια δεν είναι άμαρτία;" Μά δεν έμμεσα τίποτα." Μά και τα λόγια είναι άμαρτία." και ύστερα πάρα πολλοί άνθρωποι νομίζουν ότι.. μακά, δεν είπα λόγια, αλλά.. δεν έχω δικαίωμα να συτηώ;" "Όχι, δεν έχω δικαίωμα να συτηώ πονηρά πράγματα.

Ἡ νηπιυὴ ζωὴ λοιπὸν ὡς μέθοδος, ἔρχεται
 νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ ὄλον αὐτὸν
 τὸν ἐμπειρῆ νόμον τῶν θυέγγων, νοημάτων,
 τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων. Χρονίζουσα, καὶ
προθύμως ὀδυσμένη: γινώσκιν τε ἀβραὰμ Θεοῦ
τοῦ ἀκατάλυτου ὀδυσμένη χαρίζεται, καὶ ὄ-
σον ἐφικτόν, καὶ μυστηρίων θείων καὶ ἀπουρήτων
λύειν. (Ὅταν γὰρ χρονίζῃ καὶ ὀδύη, ὀδυο-
 κίτη, δηλ. ὄχι, δὲν εἶναι ὑπόθεσις μιᾶς μέρας·
 περπατᾷ δηλ. μιὰ πορεία εἶναι, μιὰ ὄδυσσις.
 Ὅταν λοιπὸν προχωρήσῃ εἰς αὐτὴν τὴν νηπι-
 υὴ ζωὴ καὶ χρονίζῃ, περνᾶντε χρόνια, ἀμυ-
 ρεῖ χρόνια, χρόνια, ὥστε ὄχι μόνο μανθὲς κα-
 ταφέρη νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ αὐτᾶ, ἀλλὰ ὥ-
 στε ἀρχίζῃ, ὅσο εἶναι δυνατόν, καὶ ὄσον
 ἐφικτόν, ὅσο εἶναι δυνατόν ἐξὸν ἄνθρωπο
 νὰ ἀπουτᾷ καὶ λύειν τῶν ἀπουρήτων
 καὶ θείων μυστηρίων. Νὰ εἶς πῶ ἕνα
 μικρὸ παράδειγμα. Γίνεται ἕνα δυσώχημα,
 μιὰ πῆναι, ἕνας πόλεμος. Οἱ ἄνθρωποι πού δὲν
 ἔχουνε αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, δὲν γοῦν
 νηπιυὴ ζωὴ, δὲν μποροῦν νὰ καταλάβουν τὰ
 μυστήρια τοῦ Θεοῦ. Θὰ πουν: Γίνεται πόλεμος.
 Γιατί γίνεται πόλεμος; Γιατί γίνεται πόλεμος.
 Ἰσοτὰ ἄλλο. Τὸ αὐτῶν δὲν δύο λαοὶ ἢ γίνεται

πόλεμος. Ὁ ἄνθρωπος ὁ πνευματικὸς βλέπει πῶς ἀπὸ τὰ γεγονότα αὐτὸ πὺ ὁ Θεὸς ἐπι-
 ζήτη νὰ γίνετα. καὶ τοῦ ἀπομαχρύνονται τὰ
 μυστήρια τοῦ Θεοῦ μέσα σὴν ἱστορία. Τὰ
 μυστήρια τοῦ Θεοῦ εἶναι μέσα σὴν ἱστορία,
 εἶναι μέσα σὴν φύση καὶ εἶναι καὶ εἰς τὸν
 πνευματικὸν κόσμον. Ὁ πνευματικὸς ἄνθρω-
 πος εἰς πρῶτο βῆμα, βλέπει τὰ μυστήρια
 τοῦ Θεοῦ μέσα σὴν Δημιουργία. Μετὰ βλέ-
 πει τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ νὰ γίνονται,
 νὰ τὰ καταλαβαίνει, μέσα σὴν ἱστορία.
 Ἐκείνα πὺ δὲν βλέπουν οἱ οἱ σοφοὶ τῆς
 γῆς. καὶ μετὰ βλέπει τὰ μυστήρια τῆς
 βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ τὸ χαριζή μόνον
 ἢ νηπιυή ζωή. Ἐπάρχη τε πάσης ἐντολῆς
Θεοῦ Παλαιᾶς τε καὶ Νέας Διαθήκης νη-
πιυή καὶ παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ μέλλοντος αἰῶ-
νος παρευπιυή. (Αὐτὸς ὁ τρόπος, αὐτὴ ἡ μέ-
 θοδος τῆς νηπιυῆς ζωῆς, ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο
 νὰ τηρῇ τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ, τὸσο ἐκείνων
 τῶν ἐντολῶν πὺ περιέχονται εἰς τὴν Π.Δ.
 ὅσον καὶ ἐκείνων πὺ περιέχονται εἰς τὴν
 Κ.Δ. καὶ οἱ ἐντολῆς εἶναι πολλές. Ὅμαρὰ
 μηχανιστικὸν τρόπον βλέπων τῆς ἐντολῆς,
 ὅπως δὴ ποτε δὲ δὴ τὴν Ἁγία Γραφή εἶναι

ένα βιβλίο... μια συναγωγή περιπτωσιο-
 λογίας. Όπως ἀκριβῶς ἔχομε ὅλους τους νό-
 μους μίας πολιτείας, οἱ ὁποῖοι νόμοι δὲν εἶναι
 παρὰ μία προσπάθεια νὰ ἀναφερθοῦν ὅσο
 μπορούν περισσότερο ἐν πολλῆς περιπτώσεως.
 καὶ πέφτοκε ἐν μία περιπτωσιολογία. Αἰ-
 χὰ οἱ περιπτώσεως πόσες μπορεῖ νὰ εἶναι σὴ
 γυνή μας; Ἄπληρη, ἄπληρη, ἄπληρη. Αἰσθητοί
 μου ἀνθρώποι μαρτυροῦν ὁ Χριστός. Οἱ
 σύγχρονοι του Ἑβραῖοι, οἱ Ραββῖνοι, εἶχαν
 φτιάξει τὸ διαβόλιον Ταλμούδ, πού περιεῖχε
 ἕξι χιλιάδες (6000) περιπτώσεως! Γι' αὐτὸ
 εἶπε οὗτος ἕως φορῶσατε τοὺς ἀνθρώπους
 μὲ βάρη δυσβάστακτα. καὶ ἕως, ἄφου τὰ
 χαλμύρα αὐτὰ, οὕτε μὲ τὸ μικρό σου
 δαχτυλίδι δὲν πιάνετε νὰ σηκώσετε ἄλλα.
 εἶχε ὁ κύριος ὑπόψιν αὐτὸ τὸ χαλμύρα
 τῆς περιπτωσιολογίας. εἶναι φοβερό πράγμα.
 Ὁ Χριστιανὸς πού ἰσχυρῶς ἐντολὴν τοῦ
 Θεοῦ ἐστὶν περιπτωσιολογία... πού δὲν μὲ
 καταλαβαίνειτε καὶ ἐννοῖ περιπτωσιολογία, εἶναι
 αὐτὸ πού ἔρχεστε πολλές φορές καὶ λέτε,
 "ἂν μὲν ἦν αὕτη ἡ περίπτωσις καὶ ἰσχυρῶς
 καὶ ὁ ἑαυτὸν τῆς περιπτώσεως καὶ ἰσχυρῶς"
 Δὲν ἔχει πνεῦμα Θεοῦ νὰ καταλάβῃ καὶ

πρέπει να μάθης; Πρέπει να μάθης απ' έξω τι
 πρέπει να μάθης στην μάθη περίπτωση; Οι
 περιπτώσεις δεν τελειώνουν ποτέ. Ακουσε;
 Οι περιπτώσεις δεν τελειώνουν ποτέ. Γι' αυτό πολλοί
 άνδρες βλέπουν το Ευαγγέλιο, την
 Αγία Γραφή, τον λόγο του Θεού ένα βάρος.
 Πώς, πώς, λέει, μή αυτό, μή εκείνο, πώς από δω,
 πώς από εκεί. Δεν είναι, αγαπητοί μου, αυτό
 οι εντολές του Θεού. Οι εντολές του Θεού
 είναι χαρά. Βέβαια έχουν ένα βάρος από
 το έξω. Ότι επειδή έμεις γινήμασε α-
 θενής, δεν μπορούμε να σηκώσωμε. Ο
 Χριστός το βεβαιώσει. Ότι "ό θυγός μου λέει,
 είναι χρυσός και το φορτίο μου ελαφρύ." Δηλ.
 αυτό που εώς λέγω είναι χρυσός. Τι θα πη
 χρυσός; (το χρυσό) είναι χρυσός, ωφέλιμο.
 κι αυτό που εώς λέγω είναι ελαφρύ. Ο Χρι-
 στός είπε είναι ελαφρύ. Πώς έμεις τώρα το
 βλέπομε βαρύ; Σημείνει μαζί υπάρχει. Ση-
 μείνει το βλέπομε αλλοιωμένα. Έ, αλλοιωμένα
 το βλέπομε το Ευαγγέλιο αγαπητοί. Το βλέπομε
 βαρύ, διότι το βλέπομε σπαστά. Γιατί έχο-
 με περιδινωθή μέσα εις τις περιπτώσεις.
 Όταν μάθης όμω, όταν μάθης έχη το πνεύμα
 του Θεού, δηλ τις εντολές του Θεού, τις βασιμείς

μάλιστα, τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πίστευ,
 τὴν ἀγάπη, προσέξτε, καὶ τὴν πίστη καὶ τὸν φόβο
 τοῦ Θεοῦ, τότε, τότε χύνη ὅλας τὴς περιπτώσεως.
 Δὲν εἶναι ἀνάγκη, ἐπὶ παραδείγματι, δὲν εἶναι
 ἀνάγκη, πραγματικὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθω
 ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὅτι ὅταν συναντήσω
 τὸ ζῶο τοῦ ἀλλοθινοῦ καὶ τὸ ζῶο κινδυνεύει,
 ἔτσι λέει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, καὶ τὸ ζῶο κιν-
 δυνεύει ξέρω γώ, ἡπερδύμμε μ' ἓνα σχοινί,
 ὡς συνήθως οἱ ματσίτες, τὰ ζῶα, ἡπερδύον-
 ται πολλές φορές μ' ἓνα σχοινί καὶ πᾶν νὰ
 πνιγῆ, μαρμὰ φορά συμβαίνει αὐτὸ, πᾶν
 νὰ πνιγῆ τὸ ζῶο, ὅτι πρέπει νὰ πᾶω νὰ τὸ
 βοηθήσω τὸ ζῶο αὐτὸ. Αὐτὸ εἶναι μιὰ πε-
 ριπτώσις. Εἶναι ἀνάγκη νὰ μείνω σὴν περι-
 πτωσι, ὅταν ἔχω ἀγάπη Θεοῦ; Ὅταν ἔχω
 ἀγάπη, ^{δὲν} εἶναι ἀνάγκη νὰ ξέρω αὐτὴν τὴν ἐν-
 τολή. Γιατί ἀπλοῦστατα ἡ ἀγάπη νικᾷ, τὸ
 μακρὸν τὸ ζῶο, νὰ πᾶω νὰ τὸ γλυτώσω. Καὶ
 γιατί θυποῦμαι τὸ ζῶο ἀλλὰ καὶ γιατί ἀγα-
 πῶ τὸν συνάνθρωπό μου εἰς τὸν ὅποιον ἀνή-
 κει τὸ ζῶο αὐτὸ. Ἔτσι, ὅταν ἔχω πνεῦμα Θεοῦ,
 δὲν πέφτω σὴς περιπτώσεως. καὶ τότε αἰσθά-
 νομαι περίφημα, ἀνάλαφρα. Αὐτὸς εἶναι ὁ
 πνευματικὸς ἄνθρωπος. Ὁχι ὁ περιπτωσιολογικὸς

ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει πνεῦμα Θεοῦ
 καὶ κρῖνι ἀνά πάσα βουλή πῶς πρέπει
 νὰ κινήθῃ καὶ νὰ ἐνεργήσῃ. Πιστεύω εἶναι
 ἐνδιαφέροντα βιογραφία αὐτὰ πού σας λέγω.
 Ἀλλά θέλω νὰ τὰ προεξέτε. Ἀνοίχουν τὸν
 δρόμο γιὰ μιὰ πνευματικὴ ζωὴ. Μέσα εἰς
 καρπὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι καὶ ἡ
 χαρὰ. Ἔχτε χαρὰ ἢ ἀγανακτεῖσθε; Δὲν
 ἔχω χαρὰ. Τότε σημαίνει βραβὴ πῆρες
 τὸν δρόμο, βραβὴ τὸν πῆρες. Ὅσοι λοιπὸν
 ὁ ἄνθρωπος πρὸς ὅλας τὰς ἐντολὰς, καινῆς
 καὶ Παλαιᾶς Διαθήκης εὐχαρίστω. Καὶ
 ἐν συνεχείᾳ λέγει ὅτι εἶναι ποιητικὴ ἡ νῆ-
 ψις καὶ παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος
 παρεσκευῆ. Δηλ. παρέχη καθε ἀγαθοῦ τοῦ
 μέλλοντος αἰῶνος. Ἦ εἶναι αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ
 τοῦ μέλλοντος αἰῶνος πού παρέχη ἡ νηψι-
 κὴ ζωὴ; εἶναι ὁ ἀρραβὼν τοῦ Ἁγίου Πνεύ-
 ματος. εἶπα ὁ ἀρραβὼν καὶ μοῦ ἔρχεται
 ὅσο μωλὸ μὰ εἰκόνα πού εἶναι παράδειγμα
 γιὰ νὰ καταλάβετε. Ὅταν λέτε ὅτι ἕνα ἄν-
 ἄθρωπο "ὅτις χαρὴς σου", ἐνοσιμε τὸν χάμον.
 Νὰ πανρευθῆ. "Νὰ μεγαλώσῃ καὶ ὅτις χαρὴς
 σου, ἡ ὥρα ἡ καλή." ὅτις χαρὴς, πού λέτε.
 Αὐτὸς χαίρεται, γὰρ τὰ πανρευθῆ. Ὅταν

είναι ἀρραβωνιασμένος, ἔχει χαρά; Ὁμοίως ἔχει
 χαρά. Ἀλλά ἐὰν ἡ κυρίως χαρά εἶναι ὁ γά-
 μος, τότε ὁ ἀρραβών εἶναι ἡ πρόχυσις τοῦ γά-
 μου. Συνεπῶς καὶ ἐδῶ αὐτὸ σημαίνει. Ὅτι ἀνο-
 μη εἶναι βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν μῆναμε, τί
 ποιάν ἔννοια; ὡς ὀλοκληρωμένης φανερώσεως
 της. Ἀλλὰ μῆναμε εἶναι βασιλεία τοῦ Θεοῦ,
 γιατί εἶναι ἡ ἔκτασις. Μῆναμε καὶ τώρα
 ἔχομε τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου.
 Πού εἶναι ἀρραβών χαρᾶς, ἀρραβών ἀγάπης,
 πρόχυσις δὲ πρόχυσις. Ἔ, ὁ ἐν νήφει ἄν-
 ῥωπος, ὁ νηπιυὸς ἄνθρωπος, αὐτὸς πού ζῆ
 τὴν νηπιυή ζωή, αὐτὸς ἔχει γέννησις τῶν
 μελλοντιῶν ἀγαθῶν. Ἐκτίνων τῶν ἀγαθῶν
 πού εἶναι εἶναι βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἐκτίνο
 πού ἰ' ἀπολαύσωμε τότε. Βεβαίως τί ὄλα
 αὐτὰ πού λέμε, ἴδω-ἴδω ἰὰ κρινούμε,
 ὄλοι μας ἀπὸ μία στοιχηώδη ἀνογνωσία,
 ὅτι βρισκόμαστε πολύ μακριά. καὶ ἂν
 βρισκόμαστε πολύ μακριά, τότε πῶς μπο-
 ροῦμε νὰ πούμε ὅτι ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἔχει
 ὄρια; καὶ ὅτι μπορούμε νὰ σταθούμε; κι'
 ὅτι ἐδῶ εἶμαστε μακριά πού βρισκόμαστε;
 καὶ πού μπορούν νὰ σταθῶν ἐκτίνοι πού λέ-
 γε ὅτι... « ἔ, μαλά, εἶπαμε νὰ εἶδαι Ἰησοευτιυὸς

ἄνθρωπος ἀλλὰ ὄχι καὶ τόσο. Πού μποροῦν
 νὰ βγαθοῦν;) Αὕτη δὲ κερὶς ἡ τῆς καρδίας
καθάρσις. (ἔστιν) (Αὕτη, λέξις, ἡ νῆψις, εἶναι
ἡ καθάρσις τῆς καρδίας.) ἤτοι διὰ τὸ μέ-
γεθος καὶ τὴν μακροτῆν αὐτῆς, ἢ κερῖον ἐί-
πεῖν, διὰ τὴν ἀκρίβειαν ἡμῶν, ἐπανίχη θῆκερον
πάνυ ἐν μοναχοῖς (Πού λέξις ὅτι αὕτη ἡ ὁμορ-
 ρία τῆς νηπιυῆς ζωῆς, ἐπειδὴ εἶναι τόσο σπου-
 δαία, δυστυχῶς ὅμως, ἀπὸ τὴν ἀκρίβειά μας,
 λέξις ὁ ἅγιος Ἡούχιος, καὶ ὁ ἅγιος Ἡούχιος,
 ἀγαπητοὶ μου εἶναι παλιός, εἶναι μου φαίνε-
 ται τοῦ 6^{ου} αἰῶνος, 7^{ου} αἰῶνος, αὕτη τὴν βυζυγίαν
 δὲν θυμῶμαι, δὲν ἔχω σημεῖωση τίνος αἰῶνος
 εἶναι, πού λέξις ὅτι ἐπανίχη αὕτη ἡ νηπιυῆς
 ζωῆς καὶ εἰς τοὺς μοναχοὺς καὶ ἁγίους
 τῆς ἐποχῆς σου. ὅτι ἰὰ ἐλέξαμε τῆς ἐπο-
 χῆς μας, γὰρ τοὺς σημερινούς μας μοναχοὺς
 καὶ τοὺς σημερινούς μας λαίλους; Πόσο μα-
 κρὰ εἶμασθε, πόσο μακρὰ εἶμασθε! ὅτι καὶ
 τὰ λέγετε αὐτὰ, ἰὰ μου πῆτε. Μὴ καὶ τὰ
 λέγετε, εἶναι πολύ μακρὰ. Ἐὰν δὲν σας δεῖ-
 ξωμε τὸν βόχον τὸν ἀληθινόν, ὅτι ἰὰ σας δεῖ-
 ξωμε; ψευδὴ βόχος; θὰ κοροϊδέωμε;
 Νὰ νοθεύσωμε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ; Δὲν
 ἔχει σημασία ἀν εἶναι πολύ μακρὰ.

Θα σας διξωμε ὅμως τὸν ὁμοῦ ὁμοῦ.
 Ἄς μὴν κτε...
ἦν ὁ Χριστός (τὴν ὁμοίαν τὴν, μαθησικ-
 τὰ, νηπιυή τὴν) μακαρίτη λέγων· μακαριοὶ οἱ
καθαροὶ τῆ καρδίας, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὁρῶνται.
Τοιαύτη οὖν οὐρα, πολλοῦ ἀγοράζεται. (Ἄφου
 ζέτωια εἶναι ἡ νηπιυή τὴν, μαζὸν πολλοῦ
 ἀντιζίκου ἀγοράζεται. Πῶς ἀγοράζεται; Με
 τὸ νὰ ξεπουλήσῃς τὴς χαρὲς τοῦ κόσμου τοῦ-
 του, τὴς ἀμαρτωλῆς χαρὲς. Γιατί ἔχη καὶ μα-
 χὰ πράγματα ὁ κόσμος αὐτός. Τὴς ἀμαρτωλῆς
 χαρὲς τοῦ κόσμου τοῦτου. θυμηθῆτε τὴν
 παραβολὴν τοῦ πολυζίκου μαργαρίτου. Πού
 πούλησε ὁτι ἄλλα εἶχε μέχρι τότε τὴν
 ἰδιουμεία του, γὰρ νὰ ἀγοράσῃ ὁ ἔμπορος
 ὁ μαχός τὸν ἕνα, τὸν πολυζίκον μαργαρίτην.)
Νῆψῃς ἐν ἀνδρῶν χρόνισονα, (Ὅταν, λέ-
 γῃ, ἡ νηπιυή τὴν χρόνισον ἀνδρῶν)
ὁρῶνται καὶ θεαρέσων βίον ὁδοχός γίνεται.
 (ὁδοχὴ τὸν ἀνδρῶν τὸν ὁμοῦ ὁμοῦ
 τὴν του.) τοῦτο καὶ ἐπιβάσῃ θεωρία,
 (Αὐτὸ γίνεται αἰτία, ἡ νηπιυή τὴν, ἡ ἐπιβα-
 σῃ τῆς θεωρίας. Θεωρία. Νὰ φράσῃ ὁ ἀνδρῶ-
 νος νὰ ἔχη θεωρίαν, νὰ φράσῃ νὰ θεωρῇ
 τὸν Θεόν, τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ) καὶ τὸ ζῆτερες

τῆς ψυχῆς (Ποιό είναι τὸ τρίμερὸς τῆς ψυχῆς;
 Ὁ νοῦς ἢ οὐρανὸς ὁ νοῦς, ἡ καρδιά τὸ συναϊδῆμα
 καὶ ἡ βούλησις. [λογιστικὸς, θυμικὸς ἐπιθυμη-
 τικὸς]) διαικίως κινεῖν ἡμᾶς ἐνδιδάσκει, εἰς
αἰδῆσιν εἰς ἀσφαλῶς κερῆν. (καὶ νὰ κερῆ-
 με ὅπως πρέπει εἰς αἰδῆσιν μας. Πού εἰς
 μάτια μας καὶ πού εἰς ὤτια μας καὶ πού εἰς ἤχη-
 σιν μας καὶ πού εἰς ἀφή μας. εἰς εἰς πιάσωμε
 καὶ εἰς εἰς δούμε μᾶς διδάσκει.) καὶ εἰς γενι-
κᾶς εἰς βέβηρος ἀρετᾶς (Τέβηρος ἀρετᾶς ποιῆς
 εἶναι; Δὲν εἰς νὰν ἀνάλυση. εἶχα πολλὰ
 νὰ πῶ ἀλλὰ, δὲν χρειάζεσαι. Ἀνδρεία, φρόνη-
 σις, σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη. Αὐτῆς, λέει,
 εἰς εἰς βέβηρος ἀρετᾶς) ἐν τῇ μετόχῳ ἀνείης
καὶ ἡμέραν αὐτῆς. || Ἐκείνον πού ἐργάζεσαι
 τὴν νηπιυή γῆ, καθε μέρα, εἰς εἰς βέβηρος
 αὐτῆς ἀρετᾶς εἰς μετὰλῶναι. Γιατί εἰς βέβηρος
 ἀρετᾶς; Ἀνδρεία, φρόνησις, σωφροσύνη, δικαιο-
 σύνη; Μὲ δύο λόγια. Διότι ἡ καθε μία
 ἀντιπροσώπη εἰς καθε μέρος τῆς ψυχῆς.
 Ἡ φρόνησις εἰς τὸν νοῦν, ἡ ἀνδρεία εἰς τὴν
 βούλησιν, ἡ σωφροσύνη εἰς τὸ συναϊδῆμα
 καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ εἰς εἰς τρία αὐτᾶ. εἶ-
 ναι οἱ βασιεῖς ἀρετᾶς, πού ἕνας ἄλλος
 πατήρ λέγει, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός,

29/Π.Α./1

"και εν τούτων αποζητούνται ψυχικά ἀρεταί.
Πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, προθυγή, ζαπεινωσις." Αὐ-
ζές ποὺ ἰὰ ἀναχύωμε σὴν συνέχεια τῶν
θεμάτων μας ἀγαπητοί μου. Αὐζές ζεινοῦν
ἀπὸ αὐζές τις ζέοβερσ βασιμῆς: Ἀνδρεία,
φρόνησις, σωφροσύνη, δικαιοσύνη. Ἀλλὰ ἐδῶ
δὲν ἰὰ μῆτω παραπάνω, διότι αὐτὸ ἰὰ χί-
τη ἀρετηρία τῶν παραπάνω θεμάτων μας.)

καὶ τῶρα εἶδαμε τί εἶναι ἡ
νηπιυή ζωή. Προέξτε, τί εἶναι ἡ νηπιυή ζωή.
καὶ ὅτι ἡ νηπιυή ζωή εἶναι μί'α μέθοδος,
ἕνας δρόμος. Ὅτι δὲν υπάρχουν πολλοὶ δρόμοι.
εἶναι ἕνας, μόνον ἕνας.

τῶρα ἰὰ δοῦμε ἕνα διάγραμμα
πνευμαυῆς πορείας, νηπιυῆς ὑφῆς, ὁπωδῆ-
πορε. Ὅπως μάλιστα μᾶς τὸ παρέχει ἕνας
νηπιυός, ὁ ἅγιος Θεόδωρος, ἐπίσκοπος Ἐδέσ-
σως. Ὅχι τῆς Ἐδέσσης τῆς Μακεδονίας
ἀλλὰ τῆς Συρίας. Γιατί πολλές φορές, ζέρετε,
δὲν ζέροβε πῶς νὰ ζεινηώμε σὴν πνευ-
μαυῆ ζωή. Γι' αὐτὸ, αὐτὸ τὸ διάγραμμα
πολύ ἰὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ἀκούστε τί λέγει
καὶ ἰὰ μᾶς μᾶνωμε μί'α σύντομη ἀνάμυση.
"Πίστις ὀρθή καὶ ἐνδιάθετος γενᾶζόν τῶν Θεῶν"

φόβον. (Ἡ πίστις, λέξις, ἢ ὀρθή, προσέζει, ἢ ὀρθή, ὄχι ἢ σφραβή. Ἐδῶ λοιπὸν ὁ αἵρετισμός δὲν ἔχει θέση. Ἀλλὰ κηνορίθουτε ὅτι εἶναι μόνο ὁ αἵρετισμός. Εἶναι καὶ ὄλοι αὐτοὶ οἱ χριστιανοὶ μας οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ὀρθή πίστιν. Ἄμα τοῦ πῆς μερικὰ πράγματα γὰ ἀγνοεῖ. Καὶ πού τὸ ἔχω τόσο πρόχηρο καὶ δὲν ξέρω μούχη γίνη γύχωση εἰ αὐτό τὸ σφραβή, μέ τὸ θέμα τῆς ἀνασκηθῆς τῶν νευρῶν. Πόσες φορές εἶς τὸ ἔχω πῆ. Ἀλλὰ δὲν θὰ παύσω νὰ τὸ λέγω. Ἄμα ξέρητε ὅτι θὰ ἀνασκηθῆς, ξέρετε πόσα πράγματα θὰ λύση μέσα σου; Ἀλλοιῶς θὰ δῆς τὸν κῶμο καὶ τὴν ζωή. Ἄμα λοιπὸν τοῦ πῆς τοῦ ἀλλοιῶς ὅτι θὰ ἀνασκηθῆ ἀπὸ τοὺς νευροῦς, ἀγαπητοὶ μου, θὰ σοῦ πῆ: "καὶ πού τὸ ξέρω αὐτό;" Ἄμα εἰς πῆ αὐτό, δὲν ἔχει ὀρθή πίστιν. Ἄρα δὲν μπορεῖ παρακάτω νὰ προχωρήση εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν καλῶς. Πρῶτο κέλημα λοιπὸν εἶναι ἡ ὀρθή πίστις, ἢ ἀκριβὴς πίστις. Πολλοὶ ἀνδρῶτες ἔχουν μίαν... ἕναν, θὰ λέγαμε "δευ βαρυεστῆμόν." "Δὲν βαρυέσαι, τώρα, δὲν εἶναι καὶ πολὺ σημαντικῶς." Λές τὸν ἄλλον: "Ἦ παιδάκι μὲ προσέζει." Ἄν νὰ λέμε εἰ ἕναν ὅτι, ἄμα βάλῃς τὸ χέρι σου μέσα εἰς τὴν πρίζα, θὰ σκοτωθῆς.

Δέν τό βάζη στό μυαλό του. "Ζι δά βουρωθῶ;
 Γιατί δά βουρωθῶ;" "Άμα πάρης ἀπό τό φάρμα-
 κο παραπάνω, δά πεθάνης." "Γιατί, δέν ἔχη καί
 πολλή σημασία, δά τό πάρω." Είναι μιὰ ἐπιπολαιό-
 τητα. φοβερό δηλ. "Έτσι συμβαίνει καί μέ τό θέ-
 μα τῆς πίστεως. Του λές "πρέπει νά ξέρης σω-
 στά τήν πίστη." καί σοῦ λέει: "Ζι σημασία δά ἔχει."
 Λοιπόν ἡ ὀρθή πίστη καί ἡ ἐνδιάθετος. Ζι δά
 πῆ ἐνδιάθετος; Θά πῆ ἐσωτερική καί βαθύα.
 Αὐτή γεννά τόν φόβο τοῦ Θεοῦ. Άμα πιστεύω
 πῶς ὑπάρχει κόλαση καί μάστιγα αἰωνία καί
 ὅτι δά ἔλθῃ ὁ Χριστός ξανά στόν κόσμο, δά
 ἐπανεέλθῃ νά κρίνῃ ζῶντας καί νεκρούς, πέ-
 στε μου ζι δά κἄνω; Δέν δά φοβηθῶ; Ἐάν
 ἀγαπητοί μου ξέρετε. ὅτι αὐτή τήν βιχημή,
 ὁ μή γένοιτο, ξέσπασε ἕνας ἐμφύλιος παραχ-
 μός. Ὁ μή γένοιτο. Αὐτή τήν βιχημή, νά, τώρα,
 εἶδατε μέθα, ἤρθατε ἤβουχα ἀπό τό σπίτι
 σας ἐδῶ καί αὐτή τήν βιχημή ἀκούγονται
 ἔξω πιστολιές, τρέχει ὁ κόσμος ἀπό δῶ ἀπό
 ἐκεῖ, ἔγινε μιὰ σύρραξις ἐμφύλιος. Δέν μου
 λέτε, πῶς δά αἰδῶνέθε ἐδῶ μέθα ἕως
 ὅτου φύγετε γιά νά πάτε στό σπίτι σας; Θά
 αἰδῶνέθε τήν ἀβράχια τήν ὁποία αἰδῶνέ-
 θε τώρα πού κἄθετε στό κἄθισμά σας;

ἢ φόβος ἢ φόβος ἢ ἄσπασ πιάση, τί ἢ ἄγιν, πῶς ἢ ἄ φύγω; Ἔ, αὐτός εἶναι ὁ φόβος, ὅταν ζέρω ἀπό πίση βαθύα ὅτι ἢ ἐπανεῖδη ὁ χριστός ὡς κριτής. καί ὅτι ἢ ἀποστήνη τοὺς μὲν εἰς κόλασιν, τοὺς δὲ εἰς βασιλείαν Θεοῦ. Ἄρα ἀπό τὴν ἑωσὴ τὴν πίση γεννέται ὁ φόβος. Ἄν δὲν ἔχω φόβο Θεοῦ, σημαίνει δὲν ἔχω πίση καὶ μάλιστα καὶ ὀρθή πίση. Ὁ δὲ φόβος τοῦ Θεοῦ τήρησιν ἐντολῶν ἡμᾶς ἐυδιδάσκει. (Μὰς διδάσκει νὰ τηροῦμε τίς ἐντολές ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ. Διότι ἄμα ζέρω ὅτι μὲ τίς ἐντολές, ἄμα τίς τήρησιν, μ' αὐτές ἢ κριτής, τί ἢ κάνης; Μικρό παράδειγμα. Ὁ μαθητής πού ζέρει ὅτι τὸν ἴουνο ἢ δώση ἐξετάσῃ, οἱ ἐξετάσῃ συνήθως δημιουργοῦν φόβο. Ποιός μαθητής πᾶν χωρὶς φόβο στίς ἐξετάσῃ; καὶ ὁ πῶς μαθητής, δὲν πᾶν χωρὶς φόβο. Ἄφου φοβᾶται τὸν ἴουνο, ὅλο τὸν χρόνο τί κάνη; Διαβάση. Προέξτε, διαβάση. Ἄμα φοβᾶται λοιπὸν μήπως χαθῆς, σ' ὅλη σου τὴν ζωὴν τί ἢ κάνης; Θὰ τήρησ τίς ἐντολές. Βλέπετε πῶς πᾶν; Τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο πηγαίνει ἀλυσιδᾶ. Ἔτσι λοιπὸν τήρησιν ἐντολῶν τὴν ἐντολῶν τήρησιν συνίσταται ἢ πρακτικὴ ἀρετή, (Ὅταν ἀρχίσω νὰ τήρησ τίς ἐντολές, αὐτό

ἀκριβῶς εἶναι ἡ πρακτικὴ ἀρετὴ. Ὡς δ' αὖτὴ πρα-
 κτικὴ ἀρετὴς ἡ ἀρετὴ ποὺ προκύπτει ἀπὸ τῶν
 κήρυξη καὶ πράξη καὶ ἐνάσκηση τῶν ἀρετῶν.
 κάνω τὴν ἐλεημοσύνη μου, κάνω τὴν προσευχὴ
 μου, γρέχω, μινούμαι, ὅλα αὐτὰ δημιουργοῦν
 τὴν πρακτικὴν ἀρετὴν. ἀρχὴ οὖν αἰς θεωρη-
τικῆς. (Ἡ ὁποία πρακτικὴ ἀρετὴ εἶναι ἀρχὴ
 τῆς θεωρητικῆς ἀρετῆς. Δηλ. ὅταν πλεόν ὁ
 ἄνθρωπος φθάσῃ εἰς θεωρητικὰ ἀρετὰς, ἀλλὰ
 ὡς μὴν ἀναχύσω σιό πολύ.) Τούτων δέ καρ-
πὸς (τῆς πρακτικῆς θεωρητικῆς ἀρετῆς) ἔστιν
ἡ ἀπάθεια. (Θὰ μιλῶ λίγο σιό κάνω γιὰ
 τὴν ἀπάθεια. Ὡς εἶναι ἡ ἀπάθεια; Ἡ ἀπάθεια
 εἶναι ὅταν ὁ ἄνθρωπος δέν ἔχῃ πλεόν πάθη.
 Δέν εἶναι ἡ ἀπάθεια... ὁ ἀπαθὴς ἄνθρωπος
 ποὺ λέμε... "γιὰ δέσπον τὸν ἀπαθῆ, ὁ ἄλλος δι-
 πλά του πεινάει, διψᾷ, βουώνεται, κ' αὐτὸς
 μένει ἀνέμελος." Αὐτὴ δέν εἶναι ἡ ἀπάθεια
 ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὰ πάθη. εἶναι ἡ ἀδια-
 φορία. Αὐτὸ εἶναι κακὸ πρᾶγμα. "Ὅταν λέμε
 ἀπάθεια, ἐννοοῦμε τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον ὁ
 ὁποῖος ἀπηλλάχῃ ἀπὸ τὰ πάθη. Δέν εἶναι πα-
 ριαβέντος, δέν εἶναι ἐμπροσθῆς. Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ
 ἀπάθεια... ἀκούετε: "Τούτων δέ καρπὸς ἐστὶν ἡ ἀπάθεια."
Δι' ἀπαθείας δέ ἐχθίνεταί ἡμῖν ἡ ἀγάπη. (Ὅταν

ἔρση ἢ ἀπάθεια, τότε γεννιέται ἡ ἀγάπη. Προ-
 βέξτε. Ἡ ἀγάπη. Θὰ μιλήσωμε γιὰ τὴν ἀγάπη.
 Σὰς εἶπα ὅτι νὰ ρηῖτε νὰ ἀκούτε. Τὰ θέματα
 αὐτὰ δὲν ἴα εἶναι πολὺ συνηθισμένα. Γιατί μὴ
 μοῦ πῆτε «ἀκούσατε γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ γὰ ἔ-
 ροκε, γι, αὐτὰ γὰ ἔροκε.» Δὲν ἔροκε τίποτα.
 Ἔνα μόνο ἴα εἶπα πῶ. Θὰ τὸ πῶ δὲ καὶ εἰς τὴν
 οἰκίαν θεῶν, ὅταν ἴα ἔρση τὸ θέμα εὐεῖνο.
 Λέτε «ἀγάπη γὰ νὰ ἔχω, πρέπει νὰ εἶμαι
 ἀπηλλαγμένος παθῶν.» Μάλιστα. Τὸ ἔροτε πα-
 ρακαλῶ ὅτι ὅταν μακρὴς ἀκούῃ τὴν ἀγάπην,
 ἀλλὰ δὲν ἀπηλλάγη ἀπὸ τὰ πάθη, ἡ ἀγάπη αὐ-
 τῆ ὁπωσδήποτε ὁδηγῆ εἰς ἐσφαλμένους ἀπο-
 κριτικῆς Δημιουργῆ ἢ ἀποκρίσιν τῆς ζωῆς
 ἀγάπης ἢ τοθεία, ἢ δὲν ἔρω γι ἄλλο. Θὰ γὰ
 ποῦτε, ὅταν ἴα φθάσωμε εἰς θεῖο εὐεῖνο.
 Μικρὸ παράδειγμα. Μέγα μου εἶμαι γεμάτος
 πάθη. Καὶ θέλω ν' ἀγαπήσω τὸν ἄλλον ἄνθρω-
 πο. Αὐτὴ ἡ ἀγάπη φθάνει εἰς ἐρωτικὴ
 ἀγάπη τὴν βρώμιαν. Τὸ ἔροτε αὐτῶς λές,
 ἔρω γι, ἀγαπῶ αὐτὴν τὴν κωρία ποὺ εἶναι
 χηρὸν εἰς ἡμᾶς, παντρεμένη μετὰ παιδιὰ τῆς,
 τὴν ἀγαπῶ πάρα πολὺ τὴν κωρία αὐτῆ, εἶναι
 ἐξαιρετικὴ κωρία. Λές ὅτι τὴν ἀγαπᾷς. Ἐρατο
 πρᾶγμα, τὸ ἴαυμάτῳ, τὴν ἀγαπᾷς. Εἶναι ἡ ἀγάπη

του Θεού. Καθάρσεις των εαυτών σου και να χές
 την αγάπης; Διότι αν δεν καθάρσεις τον εαυτό
 σου, γρήγορα αυτή σου ή συμπαθής και αγάπη
 τι θα γίνει; Από αγνή και πνευματική, γρήγορα
 θα γίνει σαρκική, βρώμικη αγάπη θα γίνει.
 και ύστερα; 50 και ύστερα τι φοβερά πράγ-
 ματα γίνονται! Λές αγαπώ αυτό το παιδάκι,
 αυτόν τον άνθρωπο, αγαπώ τούτο ή εκείνο, α-
 γαπώ την φύση, τούτο, εκείνο.. Αγαπώ την φύση;
 Αλλά πού μπορεί να οδηγήσει αυτή ή αγάπη
 της φύσης, όταν δεν είναι καρδιά μέσα
 σου.. πού μπορεί να φτάσει; Σε ηδωλολαγρία.
 Σε φυσιολαγρία εν η υπερολαξία. Μπορεί
 να γίνει ένας Τέκων, ένας Μαθόνος, πού είναι
 φυσιολάτραι αυτοί. Αγαπών την φύση πολύ.
 Την αγαπών. Τέλος πάντων. Άς πούμε έτσι,
 Άς πούμε έτσι. Ειρηνία των πραγμάτων. Άς
 πούμε όμως έτσι. Γιατί κρατάς την φύση με
 την έννοια ότι ξέχασες την αγάπη του Θεού;
 Γιατί; Γιατί μέσα σου έχει πάθη. Βλέπετε
 ότι δεν μπορεί ποτέ μανής ν' αγαπήσει ορθά,
 εάν δεν είναι καρδιά από μέσα του, έχει
 φτάσει στην απάθεια. Το παιδί αγαπάει την
 μάνα του και τον πατέρα του. Για να ρωτήσετε,
 γιατί τους αγαπάει; Γιατί είναι παιδί τους;

χμ! Πόσες φορές προβλέπουν στην παρουσία!
 Τι είναι λοιπόν τώρα εδώ το πάθος; Το πάθος
 της φιλαργυρίας. Αυτό είναι η αγάπη το παρτί
 την μάνα και τον πατέρα, τους περιποιείται για
 η ἀρετή γὰ χωράφια. "Όταν ὅμως δὲν ὑπάρ-
 χη το πάθος της φιλαργυρίας.. τι δὲ πῆ, εἶναι
 ἡ μάνα μου καὶ ὁ πατέρας μου, τι δὲ πῆ ἂν ἔ-
 χουν ἢ δὲν ἔχουν οἱ ἄνθρωποι χωράφια καὶ
 χρήματα; Γιατί, πρέπει νὰ ἔχουν χρήματα για
 νὰ τοὺς κοιτάξω τοὺς γονεῖς μου; καὶ ἄρα δὲν
 ἔχουν δὲν πρέπει νὰ τοὺς κοιτάξω; Βλέπετε ἢ
 ἀγάπη; Ἀπυλλοχμένη τοῦ πάθους της φιλαρ-
 γυρίας ἀγαπᾷ ὀρθῶς. Ἐμποικμένη ἀπὸ τοῦ πά-
 θους της φιλαργυρίας, ἀγαπᾷ στραβά. Ἀγαπᾷ
 δὲ λέγαμε, καὶ ὑπεροβουλία, ἀγαπᾷ καὶ ἰδιο-
 τέλεια, ἀγαπᾷ ὅπως θέλει. Ἀλλὰ βλέπομε
 καὶ ἐδῶ καὶ δὲ τελειώσωμε μὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο.
 "Οὐ μετὰ ἀπὸ τὴν ἀγάπη τι ἔρχεται;
 "Δι' ἀπαθείας δὲ ἐγγίνεται ἡμῖν ἡ ἀγάπη" καὶ
ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ θεῷ μένει καὶ ὁ
θεὸς ἐν αὐτῷ. II Ἄρα αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν
 ἀγάπη μένει μετὰ τὸν θεὸν καὶ ὁ θεὸς μένει
 σ' αὐτόν. Ἐνωσις μετὰ τοῦ θεοῦ.
 Προεξίτε τώρα ἐδῶ μιὰ ἀλμοσίδα.
 Ἡ πίσω γεννάει τὸν φόβο. Ὁ φόβος γεννάει

τὴν κήρυξι τῶν ἐποχῶν. Ἡ κήρυξι τῶν ἐποχῶν
 γεννᾷ τὴν πραυτικὴν καὶ θεωρητικὴν ἀρετὴν.
 Αὕτη γεννᾷ τὴν ἀπάθειαν. Ἡ ἀπάθεια γεννᾷ
 τὴν ἀγάπην. Ἡ ἀγάπη γεννᾷ τὴν ἔνωσίν μας
 μετὰ τὸν Θεόν. Αὕτη ἡ πορεία εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς
 νηπιτικῆς ζωῆς. καὶ φθάνομε εἰς τὸ τέλος. Ἡ
 ἔνωσίς μας μετὰ τὸν Θεόν. Μία ἀλυσίδα. Ἀλλὰ
 αὕτη ἡ ἀλυσίδα ἔχει ἓνα σπῆγμα σπῆματός.
 Ὅπως ἀκριβῶς μία ζυγαριά. Γιὰ τὴν κριτικὴν
 τὸ ἄλλο σπῆγμα τοῦ ἄξονος τοῦ ζυγοῦ, πρέ-
 πη νὰ δοῦμε τὸ πρῶτο σπῆγμα. Ὁ ἄξων ἐδῶ
 ἀκουστικῶς ἡ ζυγαριά, εἶναι ἡ ἀπάθεια. καὶ ἔ-
 χομε ἓνα πρῶτο μέρος. τὴν πίστιν πού ὀδηγεῖ
 εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν κήρυξιν τῶν ἐπο-
 χῶν καὶ εἰς τὴν πραυτικὴν καὶ θεωρητικὴν ἀρετὴν.
 Ἐδῶ ἔχομε τὸ πρῶτο μέρος. Τὸ δεύτερον
 εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἔνωσίς μας μετὰ τὸν Θεόν.
 Αὐτὸ τὸ πρῶτον μετὰ τὸ δεύτερον ἐπόμενον ἢ
 ζυγίζεται μετὰ τὴν ἀρετὴν, μετὰ τὸ στοιχεῖον πού
 λέγεται ἀπάθεια.

Ἀλλὰ γι' αὐτὴν τὴν ἀπάθειαν, θὰ
 μιλήσωμε εὐτενέστερα τὴν ἐρχομένην φορὰν. Πάλι
 θὰ θέσω ἓνα ἐρώτημα, χωρὶς φυσικὰ νὰ περι-
 μένω ἀπάντησι. Πῶς βλέπετε; Σὰς ἐνδιαφέ-
 ρουν τὰ θέματα αὐτὰ τοῦ πνευματικοῦ ματαρ-

ζωῆς, γὰρ νὰ μπορέσωκε νὰ βάλωκε
μία πορεία πνευματικῆς ζωῆς; Ἄν ναι, ἀγαπη-
τοί μου, ὅταν φεύγωμε ἀπὸ δῶ, ἅς μὴν ἔνιωθε
καὶ μὴ προσπάθεια αὐτῶ ὅλα νὰ γίνωνται
μία πραγματικότητα. _____